

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilannekuva

Uudenmaan liitto 10/2022

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan panostukset kriittinen menestystekijä koko Suomelle

Suomen ja Uudenmaan menestyminen rakentuvat korkealle osaamiselle ja koko yhteiskuntaa hyödyttävälle innovaatioille. Onnistuessaan uudet ideat ja innovaatiot lisäävät yritysten kilpailukykyä, parantavat tuottavuutta ja luovat uusia työpaikkoja.

Suomessa t&k-menojen suhde bruttokansantuotteeseen oli vielä kymmenen sitten lähes prosenttiyksikön nykyistä korkeampi. Valtaosassa muita EU-maita t&k-intensiteetti on sen sijaan viime vuosina kasvanut. Suomi uhkaakin pudota kärkijoukon kyydistä.

Suomessa t&k-intensiteettitaso lasku juontaa juurensa Nokian matkapuhelinliiketoiminnan romahdukseen, sillä parhaimmillaan yhtiö kattoi lähes puolet Suomen yrityssektorin t&k-panostuksista. Samaan aikaan Nokian romahduksen kanssa muun yrityssektorin t&k-investointien kasvu on jäänyt vaatimattomaksi, eikä ole riittänyt paikkaamaan Nokian jättämää aukkoa.

Suomen hallitus on asettanut tavoitteekseen nostaa maan t&k-investoinnit neljään prosenttiin BKT:sta vuosikymmenen loppuun mennessä. Suomessa puolet t&k-menoista puolet kohdistuu Uudellemaalle, minkä vuoksi täällä tehtävillä päätöksillä on iso merkitys hallituksen tavoitteen saavuttamisen näkökulmasta.

*Vuonna 2020 Uudenmaan
t&k-menot olivat
3 444 miljoonaa euroa.*

Uusimaa on Suomen tutkimus- ja kehittämistoiminnan keskittymä

Vuonna 2020 Uudenmaan t&k-menot olivat 3 444 miljoonaa euroa. Uudellamaalla yrityssektorin osuus kaikista t&k-investoinneista on 69 %, korkeakoulusektorin 19 % ja julkisen sektorin 12 %.

Vuonna 2020 Uudenmaan t&k-menojen suhde BKT:hen oli 3,7 %. Korkeimmillaan tuo suhde oli 4,2 % vuonna 2011. Vaikka osuus on pudonnut, on se edelleen selvästi EU-maiden keskiarvon (2,1 %) yläpuolella. Uudellamaalla tehdyt t&k-panostukset nostavat merkittävästi koko Suomen t&k-intensiteettiä, sillä maakunnassa tehdyt panostukset kattavat puolet kaikista maan t&k-menoista.

Vuodesta 2011 Uudenmaan t&k-panostukset ovat nousseet 341 miljoonaa euroa, kun ne samaan aikaan muualla maassa ovat laskeneet 573 miljoonaa euroa. Panostusten nimellisestä kasvusta huolimatta t&k-menot ovat reaalisesti eli inflaatiokorjattuina edelleen 4 % vuoden 2011 alapuolella. Koko Suomessa t&k-investoinnit ovat jopa 16 % matalammalla tasolla kuin vuonna 2011.

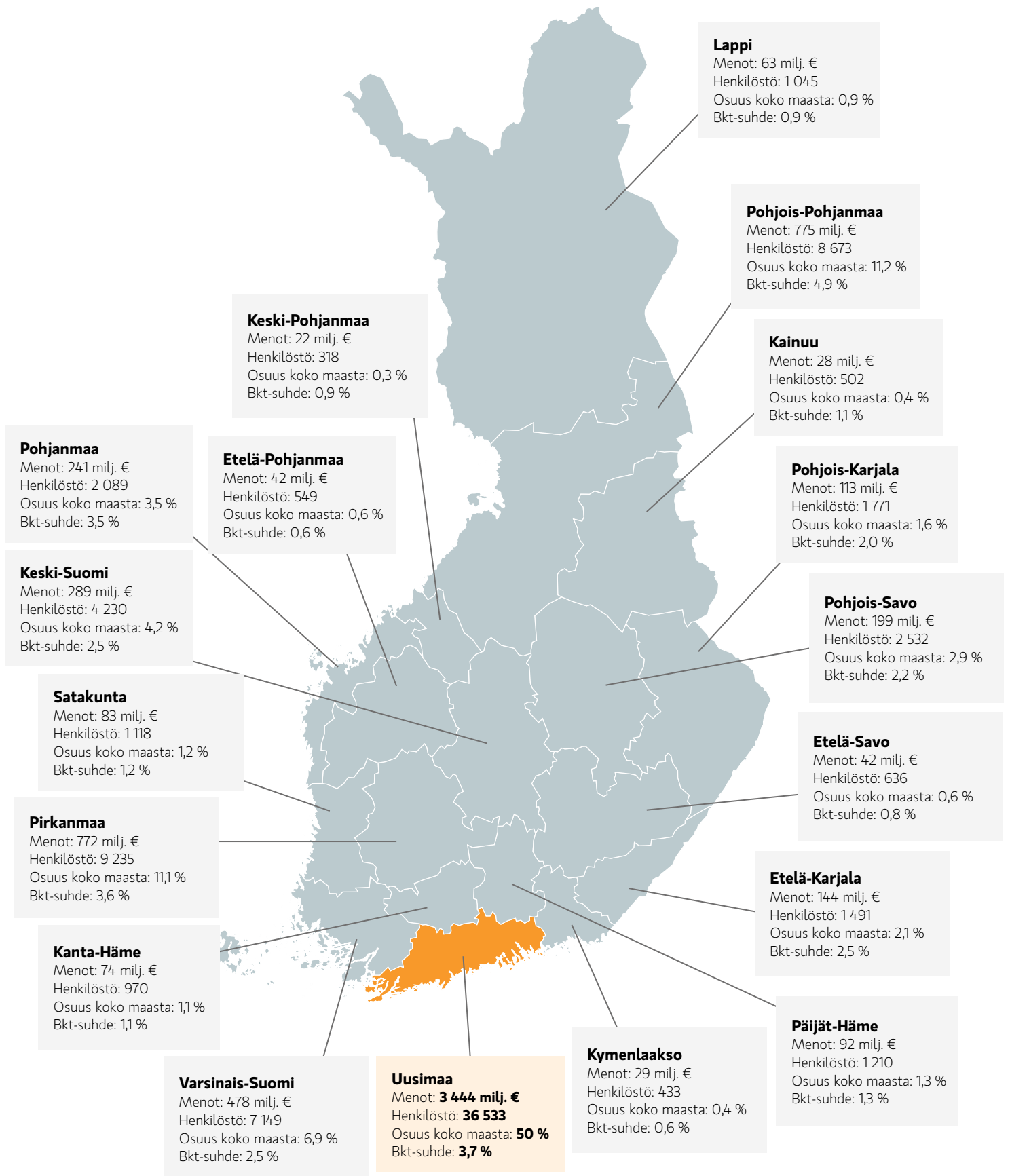
Sektoreittain tarkasteltuna ainoastaan korkeakoulusektorin t&k-menot ovat reaalisesti mitattuna korkeammat kuin vuonna 2011. Sen sijaan julkisen sektorin ja yrityssektorin t&k-menot ovat edelleen selvästi vuoden 2011 alapuolella. Merkittävin vaikutus Uudenmaan panostusten laskuun on ollut juuri yrityssektorin investointien vähenemisellä, sillä niiden osuus kokonaispanostuksista on ollut viimeisen 10 vuoden aikana noin 70 %.

Uudenmaan toimialoista t&k-panostukset ovat selvästi suurimmat elektroniikkateollisuudessa sekä ohjelmisto- ja konsultointi -toimialalla. Yhteensä näillä toimialoilla t&k-toimintaan investoitiin lähes miljardi euroa vuonna 2020. Yritysten kokoluokkia tarkastellessa suuryritysten osuus kaikista yrityssektorin t&k-menoista oli 64 %.

*Vuodesta 2011 Uudenmaan
t&k-panostukset ovat
nousseet 341 miljoonaa euroa.*

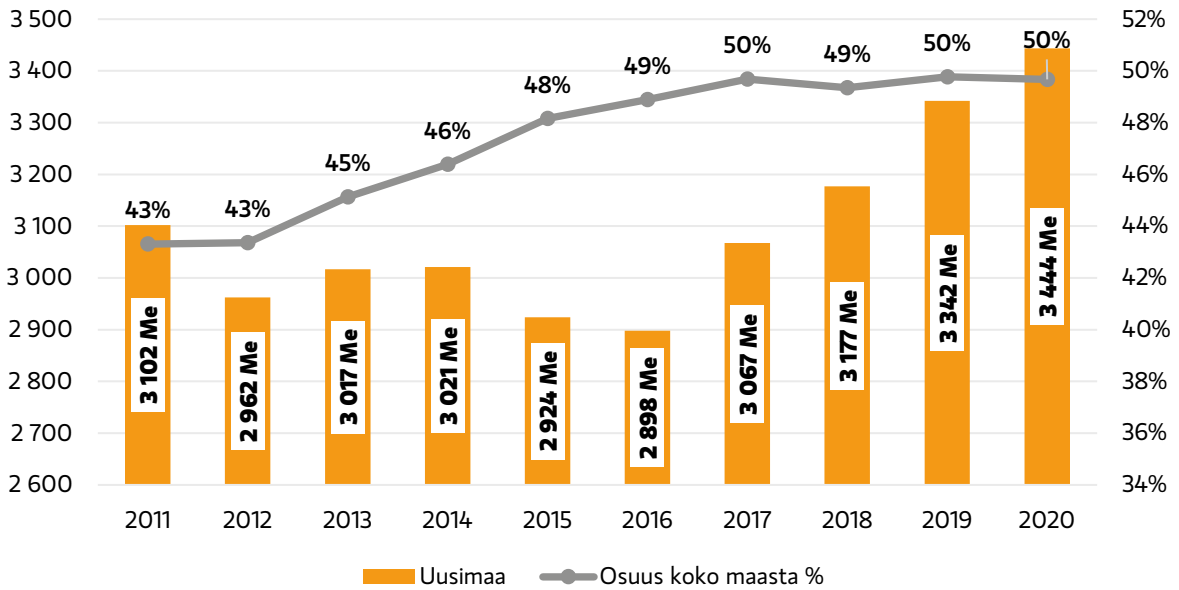
Suomen maakuntien t&k-toiminta vuonna 2020

Uudenmaan bkt-suhde vuodelta 2020. Muista maakunnista tieto vuodelta 2019.

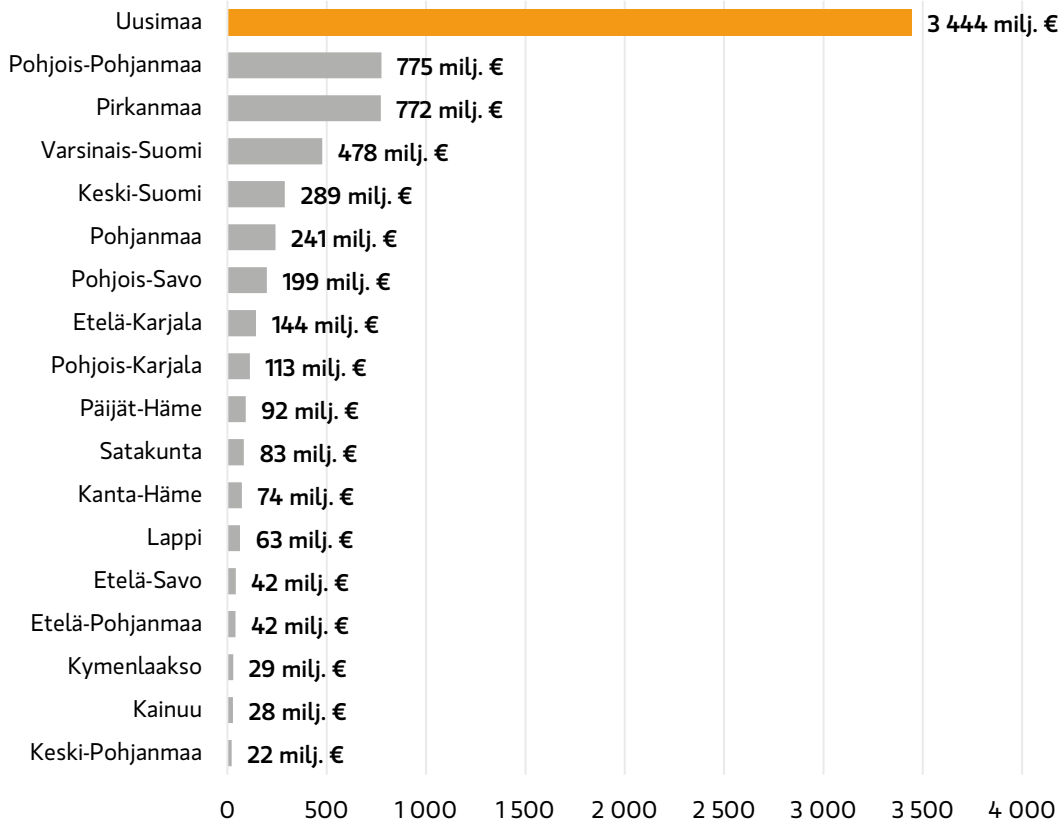
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 1. Uudenmaan t&k-menot ja niiden osuus koko maasta 2011–2020

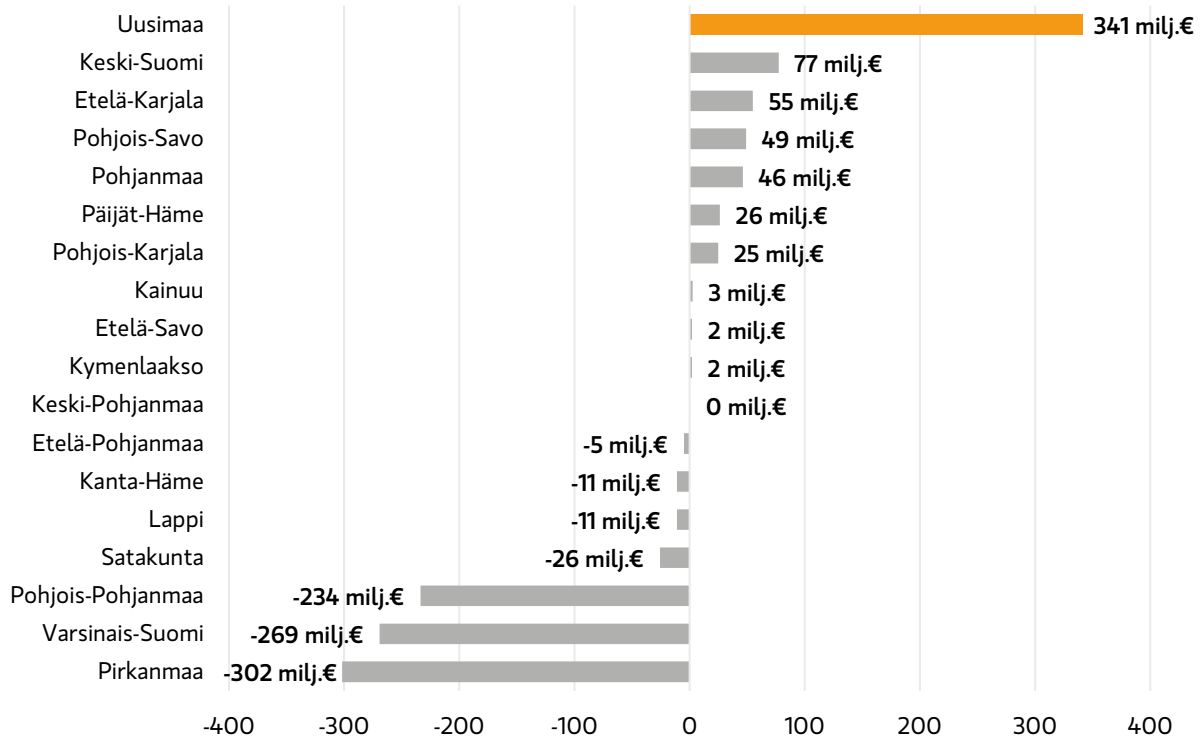
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 2. T&k-menot maakunnittain 2020

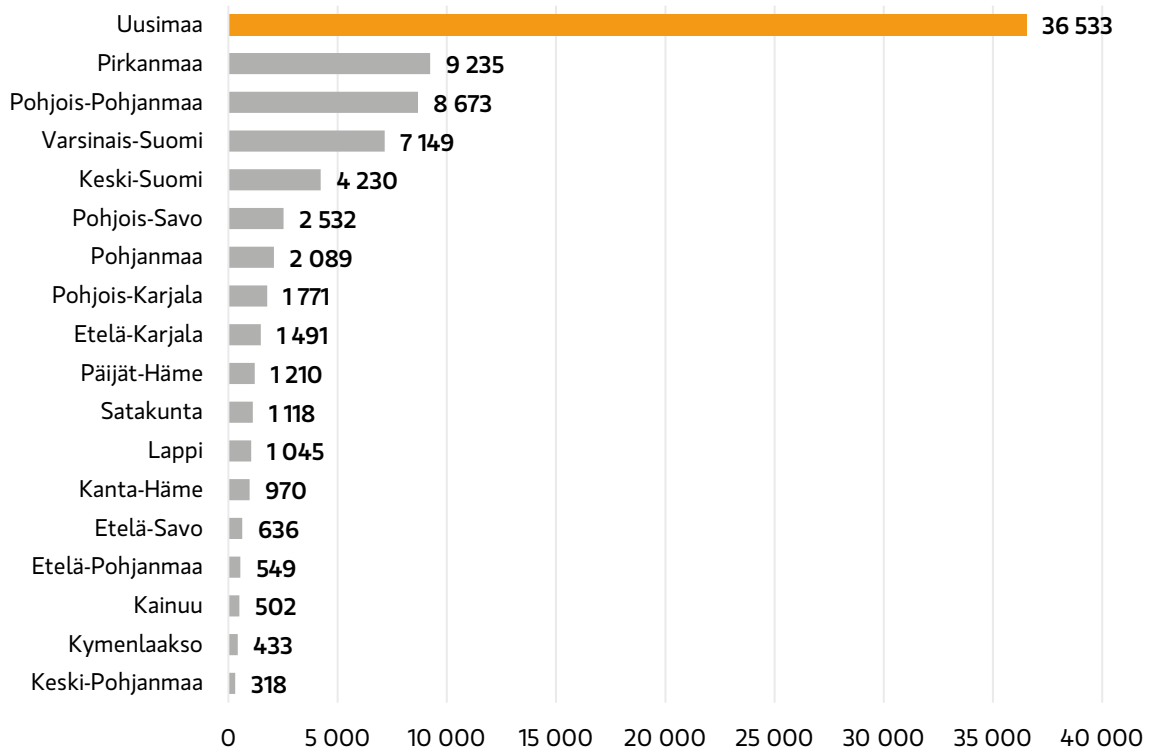
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. T&k-menojen muutos maakunnittain 2011-2020

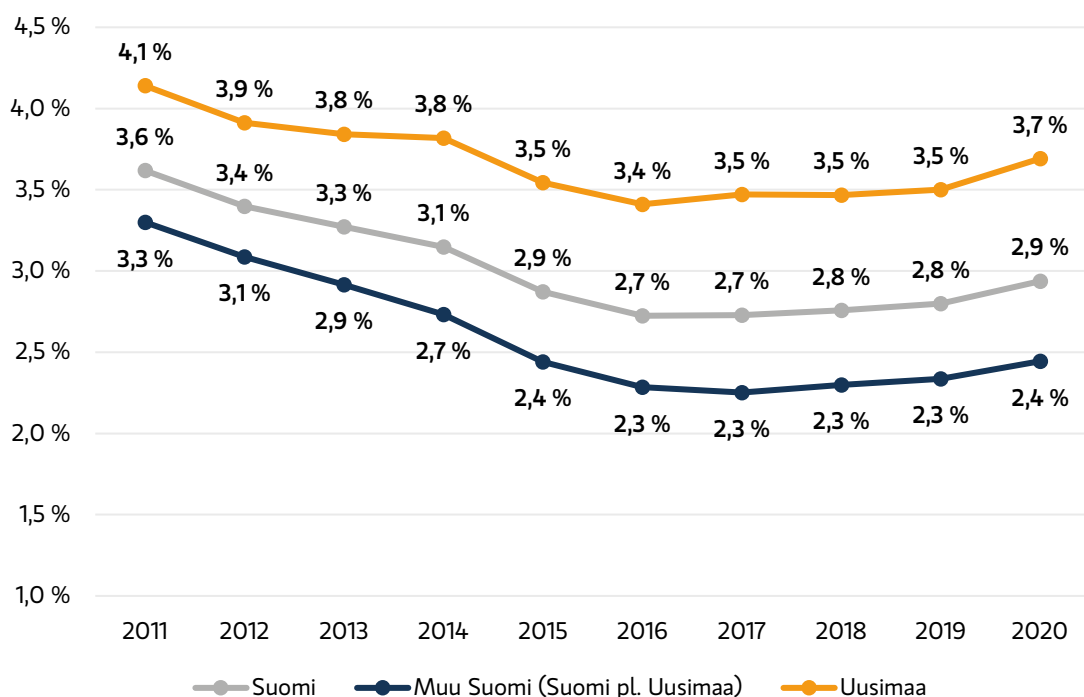
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4. T&k-henkilöstö maakunnittain 2020

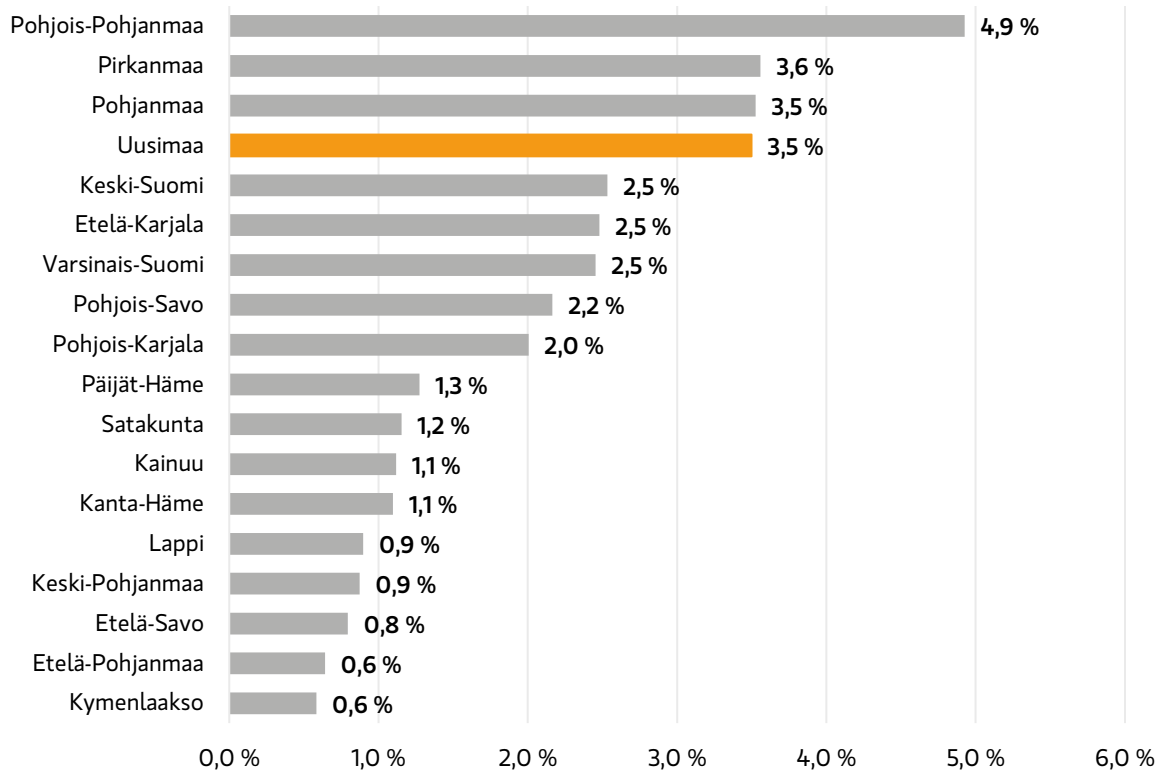
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 5. T&k-intensiteetti (T&K/BKT) 2011–2020

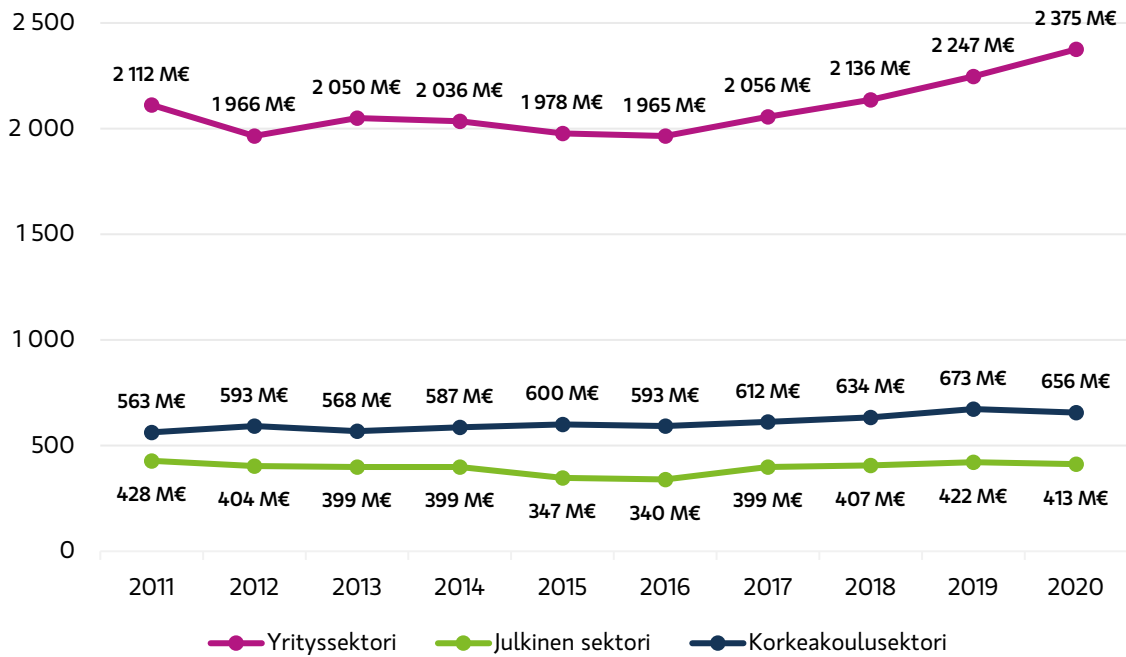
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 6. T&k-intensiteetti (T&K/BKT) maakunnittain 2019

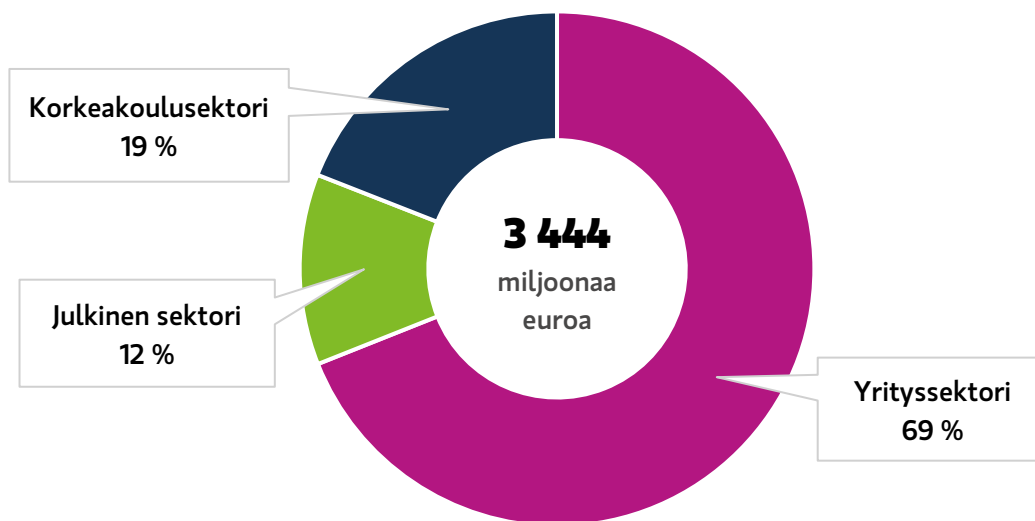
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 7. Uudenmaan t&k-menojen kehitys sektoreittain 2011–2020

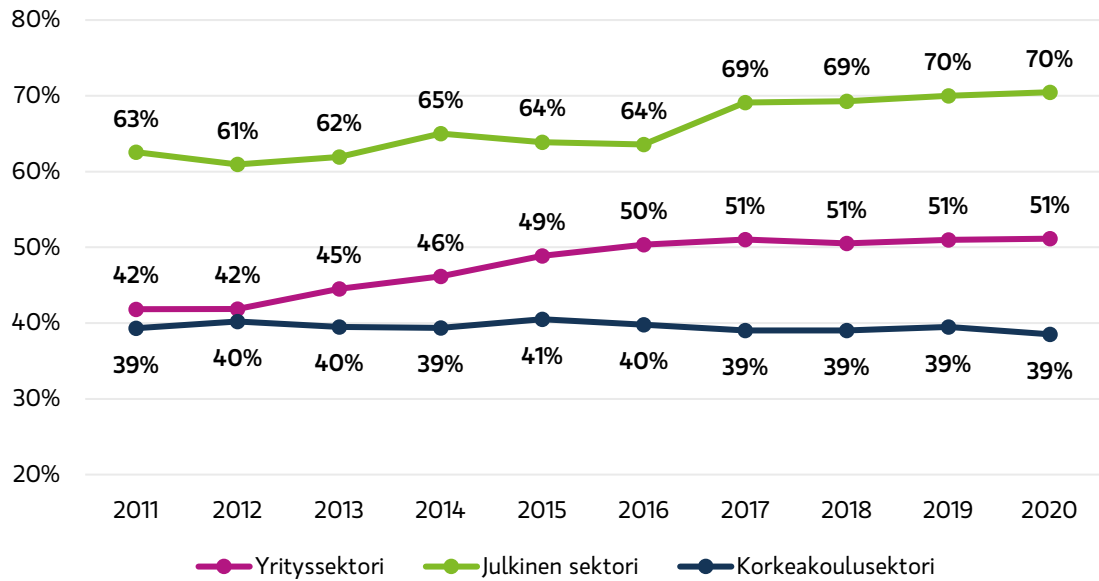
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 8. Uudenmaan t&k-menot (%) sektoreittain 2020

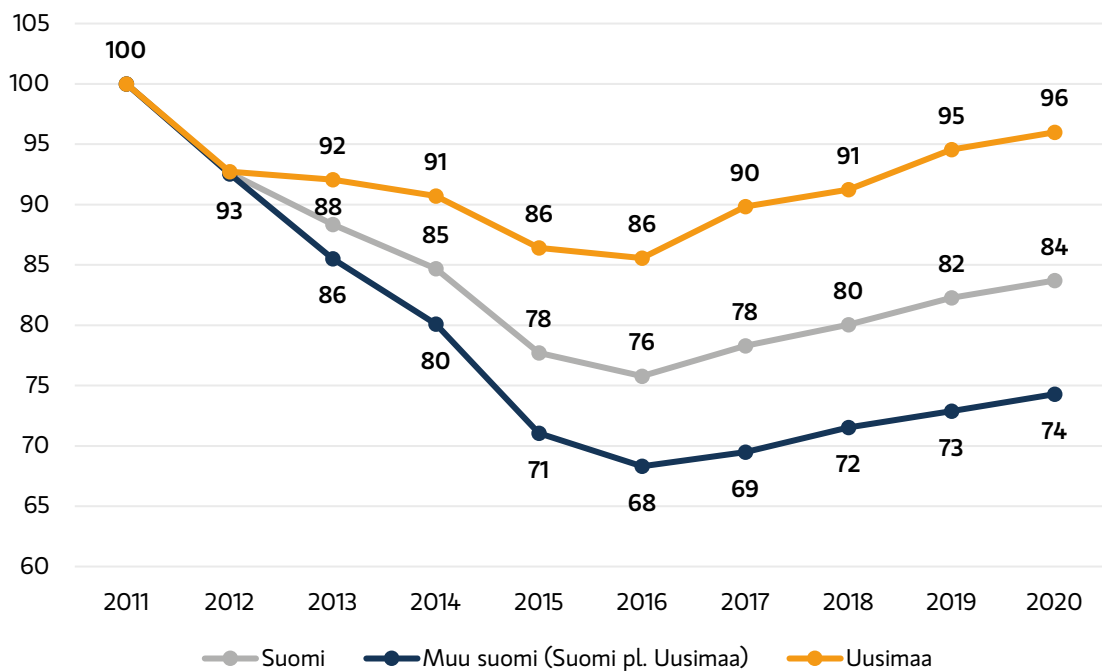
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 9. Uudenmaan t&k-menojen osuus koko maasta sektoreittain 2011–2020

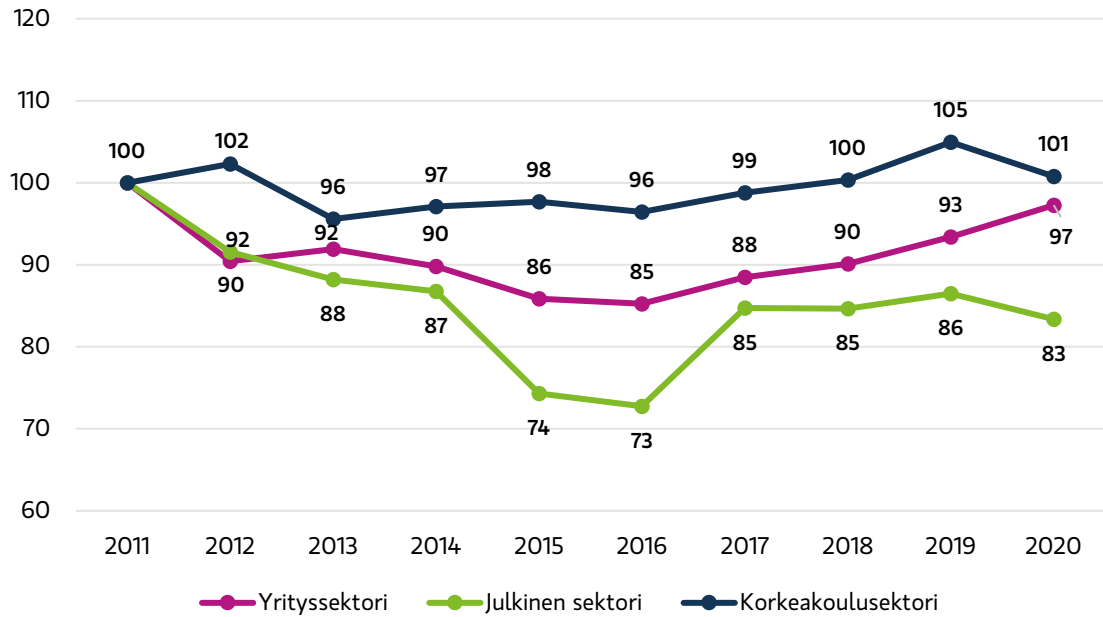
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 10. T&k-menojen reaalin kehitys (indeksi 2011=100, vuoden 2015 hinnoissa)

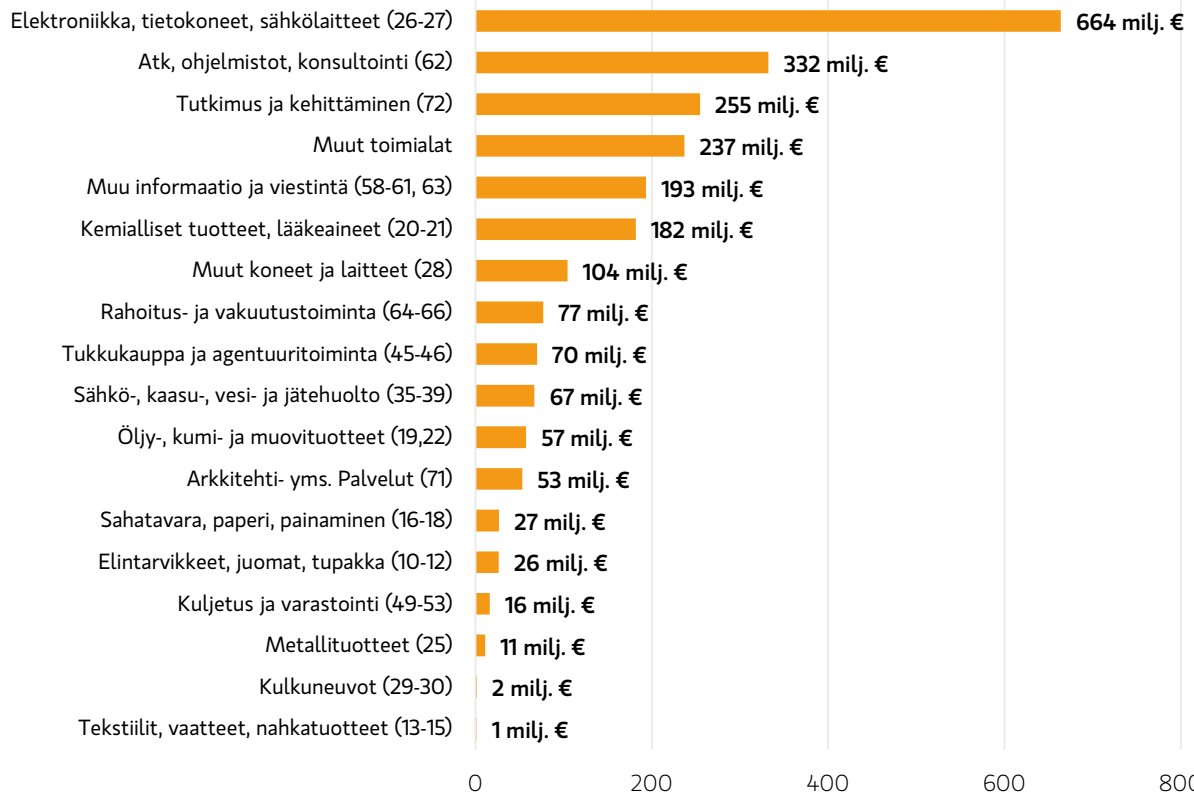
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 11. T&k-menojen reaalinen kehitys sektoreittain (Indeksi 2011=100, vuoden 2015 hinnoissa)

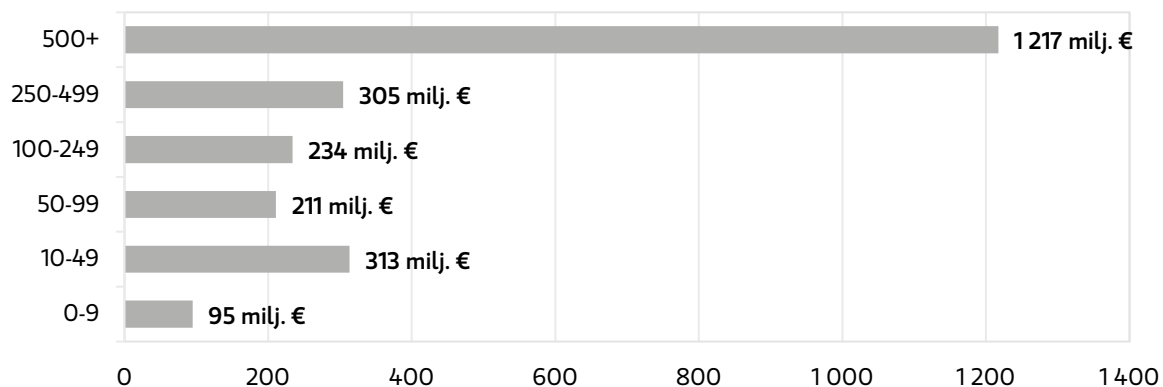
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 12. Uudenmaan t&k-menot toimialoittain 2020

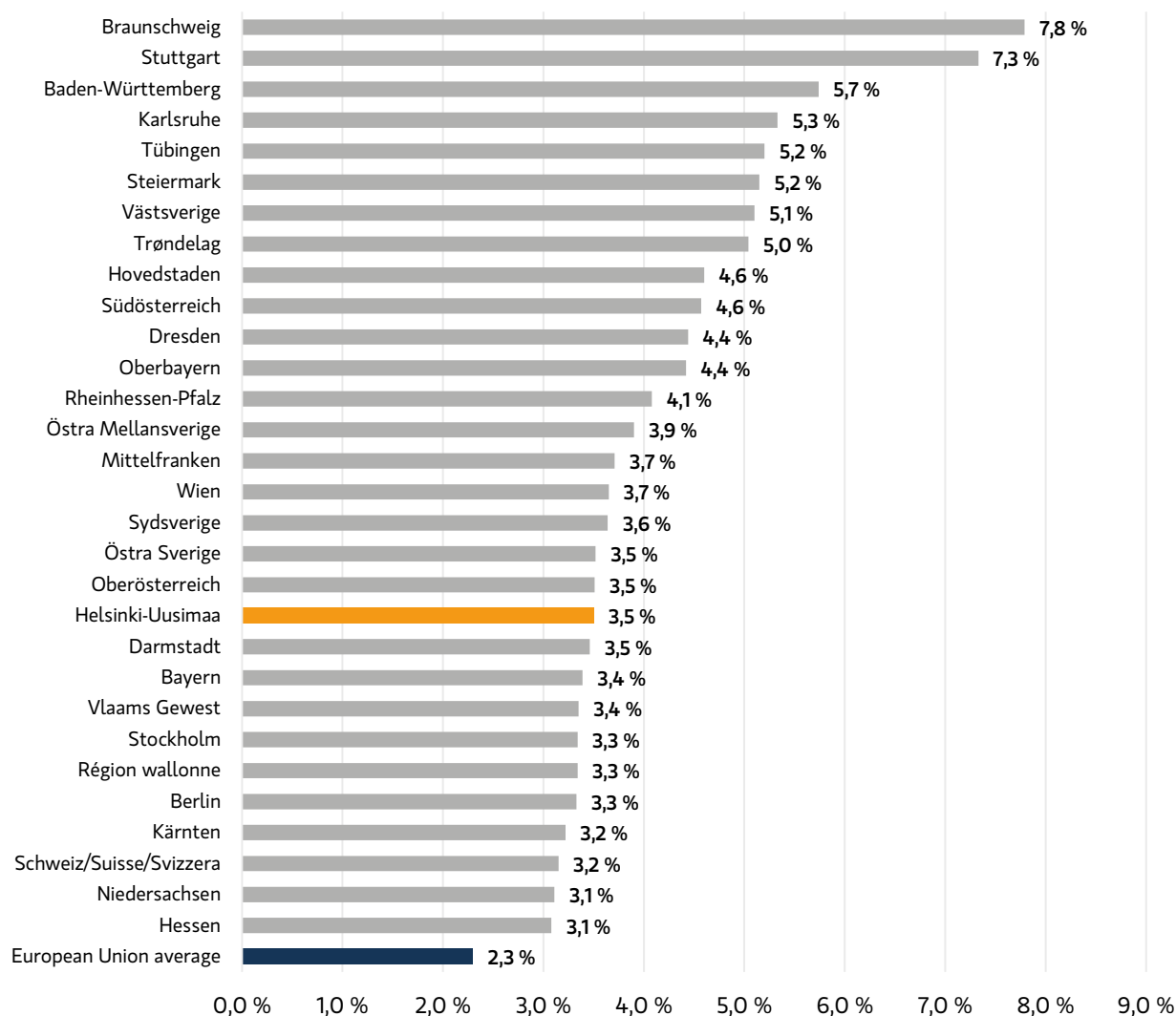
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 13. Uudenmaan t&k-menot yrityksen kokoluokittain 2020
(henkilöstön lkm)

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 14. T&k-intensiteetti (T&K/BKT) 2019, EU:n NUTS 2 -alueet,
30 korkeinta osuutta

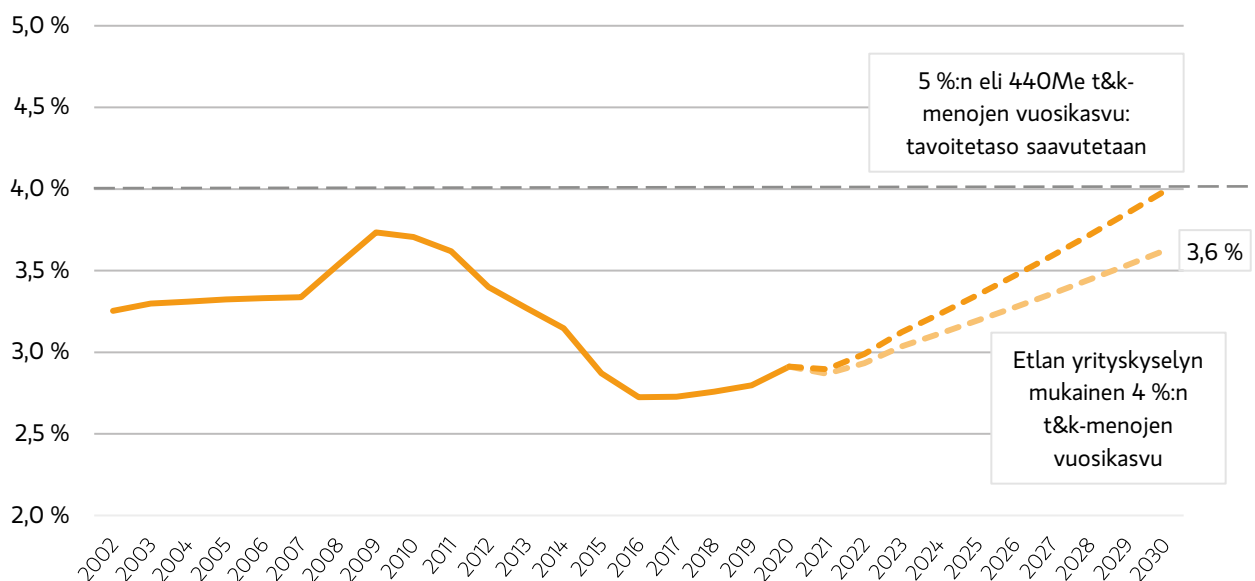
Lähde: Eurostat

Skenaariot Suomen hallituksen neljän prosentin t&k-intensiteettitason saavuttamiseksi

Suomen hallitus on asettanut tavoitteekseen, että t&k-investoinnit nousevat neljään prosenttiin BKT:sta vuosikymmenen loppuun mennessä. Tavoitetason saavuttaminen on riippuvainen paitsi t&k-toimintaan tehdyistä investoinneista, mutta myös BKT:n tulevasta kehityksestä. Uudellamaalla tehtävillä toimenpiteillä on joka tapauksessa iso merkitys hallituksen tavoitteen saavuttamisen näkökulmasta, sillä puolet Suomen t&k-menoista kohdistuu maakuntaan.

Arvion mukaan Suomen hallituksen tavoitteen saavuttaminen edellyttää t&k-panostusten kasvattamista nykyisestä 6,9 miljardista eurosta 11,3 miljardiin euroon. Vuositasolla kasvutarve olisi lähes 440 miljoonaa euroa. Jos menojen oletetaan kasvavan kaikissa maakunnissa samassa suhteessa, Uudellamaalla t&k-panostusten tulisi kasvaa vuosittain lähes 220 miljoonalla eurolla. Vuosikymmenen lopussa t&k-menot olisivat Uudellamaalla 5,6 miljardia euroa eli 2,2 miljardia euroa nykyistä korkeammat. Uudenmaan t&k-intensiteetti olisi 5,2 %.

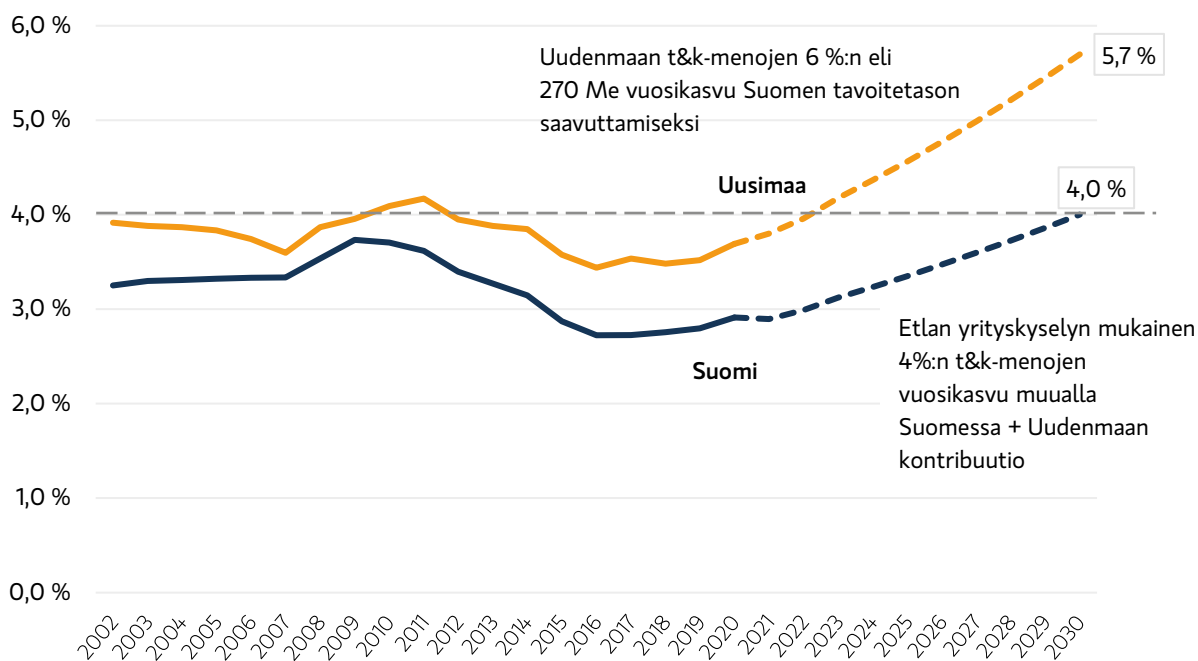
Kuvio 15. Arvio Suomen t&k-intensiteetinkehityksestä 2020–2030

Viime vuosien kehityksen perusteella on kuitenkin perusteltua olettaa, että hallituksen tavoitteen saavuttamiseksi Uudellamaalla t&k-panostusten on kasvettava myös suhteellisesti muuta maata enemmän. Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen vuonna 2021 tekemässä kyselyssä¹ suomalaiset yritykset arvioivat t&k-menojensa kasvavan noin 4 % vuosittain. Kyseinen kasvu-ura tarkoittaisi, että t&k-panostukset kasvaisivat merkittävästi, mutta hallituksen tavoite jäisi saavuttamatta. Kuviossa 16 on esitetty, kuinka paljon enemmän t&k-menojen tulisi Uudellamaalla kasvaa tavoitteen saavuttamiseksi, jos muualla Suomessa panostukset kasvaisivat vuosikymmenen loppuun asti Etlan yrityskyselyn mukaisesti.²

Yllä olevan oletuksen mukaan Uudellamaalla t&k-panostusten tulisi kasvaa vuosittain yli 270 miljoonalla eurolla. Vuosikymmenen lopussa maakunnan t&k-panostukset olisivat 6,2 miljardia euroa eli 2,7 miljardia euroa nykyistä suuremmat. Tämä edellyttäisi Uudenmaan yrityssectorilta noin 190 miljoonan euron, korkeakoulusektorilta 50 miljoonan euron ja julkiselta sektorilta 30 miljoonan euron t&k-panostusten vuosittaista lisäystä. Uudenmaan t&k-intensiteetti nousisi 5,7 prosenttiin.

Kuvio 16. Uudenmaan kontribuutio 4 prosentin tavoitetason saavuttamiseksi vuonna 2030

1 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163266/VNTEAS_2021_50.pdf

2 Laskelmissa on oletettu, että Etlan yrityskyselyn mukainen 4 %:n t&k-menojen vuosikasvu jatkuu muuttumattomana vuoteen 2030. Julkisen sektorin ja korkeakoulusektorin t&k-menojen oletetaan kasvavan samaa, noin 4 %:n vuosivauhtia. BKT:n kasvuennuste perustuu Valtiovarainministeriön tuoreimpaan, syyskuussa 2022 julkaisemaan ennusteeseen Suomen talouden kasvuvauhdista. Uudenmaan bkt:n kasvuvauhdin oletetaan seuraavan koko maan kasvuvauhtia. Sekä BKT:n että t&k-menojen kasvuennusteisiin liittyy luonnollisesti paljon epävarmuuksia. Nykyisessä taloustilanteessa t&k-menojen 4 %:n vuosittaisen kasvuvauhdin voi olettaa olevan optimisten arvio, sillä yritysten investoinnit tyypillisesti vähenevät talouskasvun hidastuessa.